

על ערכים ומתנחלים

דן בן-דוד

איך אפשר שלא להסכים כאשר ישראל הראל כתב ביום חמישי האחרון ("הפושעים המסוכנים מכולם"): "גם אם יוגדל, ולא יוקטן, מספר המורים, הדבר לא יפתור את הבעיות הבסיסיות, שהן: העדר מערכת ערכים מחייבת... המובילה חלק מבני הנוער והוריהם לאורח חיים חסר אחריות, לפעמים אף מופקר ואלים." כמה מרנין גילוי הלב של אחד ממנהיגי המתנחלים הבולטים אשר ללא ספק היה מוסיף, אילו היה מקום, שהגיע הזמן שאותם הורים יבהירו לילדיהם כללי אזרחות מהם – למשל מה המשמעות של החלטת כנסת ריבונית במדינה דמוקרטית לעזוב את עזה ועל כך ששליחת ילדים לחסום צמתים מרכזיים, כפי שהבהיר היועץ המשפטי לממשלה בשבוע שעבר, "זוהי המרדה ושבירת כל הכלים של תהליך דמוקרטי."

ממשיך הראל: "מעשי השחיתות במרכזי החברה, הממון והכוח, הם גם תולדה של השחיתות בצמרת השלטון. זו מתחילה בראש הממשלה... אילו רק היה ניתן לתת להראל להשאיר במאמרו את מה שוודאי השמיט מפאת חוסר מקום – שכוונתו לאותו אריק שרון שניצל אותה תרבות שלטונית כדי להזרים במשך עשורים שלמים, בדרכים לא דרכים, תקציבי ענק לבניית ההתנחלויות, סכומים שלא ניתן לאתרם עד היום בספרי התקציב."

דוגמא קטנה מעבודת מחקר של יובל ארז ושלי: בשנת 2003 חולקו 3 מיליארד ש"ח כמענקי איזון, במובן הרחב של המושג, לרשויות המקומיות. מדובר בתקציבים כלליים, "לא-צבועים", הניתנים בנוסף לתקציבים יעודיים עבור חינוך, רווחה וביטחון. ללא כל התייחסות לכללי החלוקה הפורמאליים של משרד הפנים, ישובים בשטחים זכו למענקי איזון פר תושב שהינם פי 2.1 ממה שקיבלו ישובים יהודים באותו גודל ובאותה רמה סוציו-אקונומית – אך נמצאים בנגב.

כפי שהראל כמובן יודע, הסטת הענק של התקציבים מאז שנות השבעים לכיוונים שלו ושל חבריו היתה צריכה לבוא על חשבון משהו ומישהו. בפעם הבאה שישעו מקרית ארבע לגוש קטיף, כדאי שיעברו דרך אופקים, שדרות ונתיבות כדי לראות את התוצאות. בדרך חזרה לקרית ארבע, היה רצוי שיטיילו לאורך הכבישים בין באר שבע, ערד ודימונה כדי לראות איך מולאו חללי הנגב בבתי קבע בשנים שמיטב הנוער היהודי הופנה להתיישב בקבוצות בודדות בין מיליוני ערבים מעבר לקו הירוק. ועל הנעשה בגליל שמעו הראל וחבריו?

"ערכים" זו מילת הקוד שבה משתמשים מנהיגי המתנחלים להבדיל בינם לבין שאר אזרחי מדינת ישראל כאשר מביטים עלינו ממעל. כשהם עוברים על החוק כדי לבנות מאחז אחר מאחז, הכל נעשה בשם ה"ערכים". רק כשאחרים נוהגים באופן זה לגבי חוקי המדינה, אך בתוך הקו הירוק, נזכר הראל ב"ריק החינוכי, הפוסט מודרני, המשמש תחליף לחינוך לערכים חד-משמעיים ומחייבים."

במהלך עשרות שנים, מנהיגי המתנחלים תרמו תרומה מכרעת להשחתת התרבות השלטונית במדינה ולמפנה משמעותי בערכי הליבה של החברה הישראלית. השינוי בסדר היום הלאומי שהם הובילו מאז שנות השבעים תרם רבות לנסיגה מתמדת ברמת החיים הישראלית לעומת המדינות המובילות במערב, לגידול המתמיד בשיעורי העוני ואי-השוויון לפסגות מערביות, לממשלות שהתעלמותן ממגבלות תקציב גרמה לאינפלציה הגבוהה בעולם המתועש מאז מלחמת העולם השנייה, לישיבה עקובה מדם של 18 שנים בלבנון אשר הובילה להישג המזהיר של החלפת מחבלים פלשתינאים במחבלים מהחיזבאללה, ולסיכון מיותר של חיי ילדינו מזה שלושים שנה כדי לשמור בגופם – ופעמים רבות מדי לאמץ תכונות התנהגות מפוקפקות שחזרו עימם הביתה לאחר השירות – על ישובים שבוודאות לא יוכלו להוות חלק ממדינה יהודית-דמוקרטית בעוד דור.

הנפגעים העיקריים של מנהיגות המתנחלים הם המתנחלים עצמם. מרביתם הגדול אנשים ישרים, מלח הארץ באמת. במקום לכוונם ליישוב הנגב והגליל, במקום לנתב את תחושת השליחות המוטמעת עמוק באנשי האמונה להגשמת רוח היהדות בסיוע למי שלא שפר מזלם בשכונות עוני ובפריפריה, הולכו שולל המתנחלים כפיונים על ידי מנהיגות חסרת עקרונות – וכן, חסרת ערכים – להגשמת חזון משיחי לא-מציאותי המעמיד בסכנה לא רק את המתנחלים, אלא את עצם קיומו של הבית השלישי.

הגיע העת להסתכל במראה ישראל (הראל). הכיבוש השחית.